

Anonymizované znenie

Preklad

C-337/20 – 1

Vec C-337/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

23. júl 2020

Vnútroštátny súd:

Cour de cassation

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

16. júl 2020

Navrhovatelia:

DM

LR

Odporkyňa:

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM)

[*omissis*]

ROZSUDOK COUR DE CASSATION, CHAMBRE COMMERCIALE,
FINANCIÈRE ET ÉCONOMIQUE (KASAČNÝ SÚD, OBCHODNÁ,
FINANČNÁ A HOSPODÁRSKA KOMORA, FRANCÚZSKO) ZO 16. JÚLA
2020

V konaní o kasačnom opravnom prostriedku, ktorý podali:

1°/ DM, s bydliskom [*omissis*] La Ciotat,

2°/ LR, s bydliskom [*omissis*] Cassis,

proti rozsudku zo 6. apríla 2017, ktorý vydal cour d'appel d'Aix-en-Provence (Odvolací súd Aix-en-Provence) [*omissis*] v spore medzi vyššie uvedenými osobami a caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) Alpes-Provence, so sídlom v [*omissis*] Aix-en-Provence [*omissis*],

odporkyňa v konaní o kasačnom opravnom prostriedku;

Navrhovatelia na podporu svojho kasačného opravného prostriedku uvádzajú dva kasačné dôvody pripojené k tomuto rozsudku.

[*omissis*]

[*omissis*] [procedurálne hľadiská]

Obchodná, finančná a hospodárska komora Cour de cassation, (Kasačný súd) [*omissis*] po porade vydala v súlade s právom tento rozsudok.

Zhrnutie skutkových okolností a konania

1. Z napadnutého rozsudku (Aix-en-Provence, 6. apríl 2017) vyplýva, že na základe aktu z 22. decembra 2008 spoločnosť caisse régionale de Crédit agricole mutuel Alpes Provence (banka) schválila spoločnosti Groupe centrale automobiles (spoločnosť GCA), ktorej bola pani DM konateľkou, poskytnutie úveru k bežnému účtu (kontokorentný úver), ktorý bol zabezpečený solidárnym ručením zo strany pána LR. Po tom, čo banka zrušila kontokorentný úver, podala žalobu na zaplatenie proti ručiteľovi, ktorý tvrdil, že banka sa tým, že bez povolenia vykonala prevody v prospech tretích osôb, dopustila pochybenia a že výška týchto prevodov sa musí odpočítavať od jej pohľadávky.
2. Cour d'appel (Odvolací súd) rozhodol, že námietky pána LR sú neprípustné, keďže konštatoval, že podľa článku L.133-24 code monétaire et financier

(menový a finančný zákonník) spoločnosť GCA mala na spochybnenie sporných transakcií k dispozícii prekluzívnu lehotu 13 mesiacov a že aj keď táto lehota mohla byť 3. marca 2011 prerušená e-mailovou korešpondenciou, v ktorej konateľka spoločnosti GCA požadovala informácie o týchto transakciách, nová 13-mesačná lehota začala plynúť od tohto dátumu. Cour d'appel (odvolací súd) z toho vyvodil, že vzhľadom na to, že sporné prevody boli spochybnené až na základe návrhov z 15. mája 2013, došlo k preklúzii práv.

3. Na podporu svojho kasačného opravného prostriedku proti tomuto rozsudku DM a LR tvrdia, že článok L. 133-18 menového a finančného zákonníka, ktorý poskytuje okamžitú náhradu za neautorizované platobné transakcie, na ktoré banku upozornil užívateľ, nebráni tomu, aby bola banke vyvodená zmluvná zodpovednosť podľa všeobecných právnych predpisov, okrem iného v prípade porušenia jej povinnosti obozretnosti, pokiaľ sa predloží dôkaz o škode, ktorá tým bola spôsobená, a že cour d'appel (odvolací súd) tým, že rozhodol opačne, porušil článok 1147 code civil (občiansky zákonník), v znení predchádzajúcom zneniu vyplývajúcom z uznesenia z 10. februára 2016, a článok 1937 toho istého zákonníka.
4. Keďže tento dôvod kasačného opravného prostriedku uviedol LR ako ručiteľ, treba spresniť, že vedľajším dlžníkom „je osoba, ktorá sa veriteľovi zaručí za splnenie záväzku v prípade, že by tento záväzok nesplnil samotný dlžník“ (článok 2288 občianskeho zákonníka). Článok 2313 ods. 1 občianskeho zákonníka stanovuje, že „ručiteľ môže voči veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré má hlavný dlžník a ktoré sú vlastné dlhu“ a „najmä kompenzáciu, ktorú má veriteľ poskytnúť hlavnému dlžníkovi“ [omissis] [odkazy na vnútroštátnu judikatúru]. Toto pravidlo sa môže uplatniť vtedy, ak sa veriteľ dopustí pochybenia voči hlavnému dlžníkovi, ktoré má za následok vznik jeho občianskoprávnej zodpovednosti a v dôsledku toho mu vzniká povinnosť zaplatiť uvedenému hlavnému dlžníkovi náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená.
5. Z článku 1147 občianskeho zákonníka vyplýva, že v prípade akéhokoľvek nesplnenia zmluvného záväzku, ktorým bola osobe oprávnenej zo záväzku spôsobená škoda, sa ukladá osobe, ktorá mala tento záväzok splniť, povinnosť niesť za to zodpovednosť. Judikatúra uplatňuje zásadu úplnej náhrady škody, keď stanovuje povinnosť „vrátiť poškodenú osobu do stavu, v akom sa nachádzala, ak by ku konaniu spôsobujúcemu škodu nedošlo“ [omissis] [odkazy na vnútroštátnu judikatúru].
6. Článok L. 133-18 menového a finančného zákonníka, v znení vyplývajúcom z uznesenia č. 2009-866 z 15. júla 2009, ktorý prebral článok 58 smernice Európskeho parlamentu a Rady z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu (DSP1) resp. článok 71 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu (DSP2), ktorá ju nahradila bez podstatných zmien, stanovuje: „V prípade neautorizovanej platobnej transakcie, ktorú užívateľ oznámil za podmienok stanovených v článku L. 133-24, poskytovateľ platobných služieb platiteľa

okamžite vráti platiteľovi sumu neautorizovanej transakcie a prípadne navráti platobný účet, z ktorého sa finančné prostriedky odpísali, do stavu, v ktorom by bol, keby sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.

Platiteľ a jeho poskytovateľ platobných služieb sa môžu zmluvne dohodnúť na dodatočnej kompenzácii.“

7. Článok L. 133-24 ods. 1 menového a finančného zákonníka, v znení vyplývajúcom z tých istých ustanovení, stanovuje: „Užívateľ platobných služieb informuje svojho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu a pod hrozbou preklúzie najneskôr 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu o neautorizovanej alebo nesprávne vykonanej platobnej transakcii, pokiaľ mu poskytovateľ platobných služieb neposkytol alebo nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s kapitolou IV hlavou 1 knihy III.“
8. Už citovaný článok 58 nazvaný „Oznamovanie neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných platobných transakcií“ stanovuje, že „užívateľ platobných služieb má nárok na nápravu zo strany poskytovateľa platobných služieb len vtedy, ak svojho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu, a najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, informuje o tom, že zistil neautorizované alebo nesprávne vykonané platobné transakcie, na základe ktorých mu vzniká nárok na nápravu, vrátane transakcií podľa článku 75, pokiaľ poskytovateľ platobných služieb prípadne neposkytol alebo nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s hlavou II.“
9. Podľa článku 60 DSP1 nazvaného „Zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb za neautorizované platobné transakcie“:
 - „1. Členské štáty zabezpečia bez toho, aby bol dotknutý článok 58, aby v prípade neautorizovanej platobnej transakcie poskytovateľ platobných služieb platiteľa okamžite platiteľovi vrátil sumu neautorizovanej platobnej transakcie a ak je to možné, docielil stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, ak by sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.
 2. Ďalšia finančná náhrada sa môže stanoviť podľa rozhodného práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah medzi platiteľom a jeho poskytovateľom platobných služieb.“
10. Kasačný opravný prostriedok sa týka vzťahu medzi režimom zodpovednosti zavedeným už citovanými smernicami, ktoré boli prebraté článkami L. 133-18 a L. 133-24 menového a finančného zákonníka, a režimom občianskoprávnej zmluvnej zodpovednosti podľa všeobecných právnych predpisov. Konkrétne vzniká otázka o výlučnej povahe režimu zodpovednosti upraveného v smerniciach, ktoré neobsahujú v tomto ohľade žiadne spresnenie.
11. Keďže sa nezdá, že by sa Súdny dvor Európskej Únie v tejto súvislosti vyjadril, treba mu položiť otázku.

Z TÝCHTO DÔVODOV Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko):

So zreteľom na článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie:

predkladá Súdnemu dvoru Európskej únie návrh na začatie konania o týchto prejudiciálnych otázkach:

1. Má sa článok 58 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES vykladať v tom zmysle, že pre neautorizované alebo nesprávne vykonané platobné transakcie zavádza úpravu zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, ktorá vylučuje podanie akejkoľvek žaloby na určenie občianskoprávnej zodpovednosti podľa všeobecných právnych predpisov, ktorá je z dôvodu rovnakých skutkových okolností založená na tom, že tento poskytovateľ nesplnil povinnosti, ktoré mu ukladá vnútroštátne právo, osobitne v prípade, keď užívateľ platobných služieb neinformoval poskytovateľa platobných služieb v lehote 13 mesiacov od vzniku dlhu, že platobná transakcia bola neautorizovaná alebo nesprávne vykonaná?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku, bráni ten istý článok tomu, aby sa na účely spochybnenia zaručeného dlhu ručiteľ užívateľ platobných služieb dovoľával – z dôvodu tých istých skutkových okolností – občianskoprávnej zodpovednosti podľa všeobecných právnych predpisov, ktorú má poskytovateľ platobných služieb, ktorý je oprávneným z ručenia?

[omissis] [procedurálne hľadiská]

KASAČNÉ DÔVODY PRIPOJENÉ k tomuto rozsudku

Kasačné dôvody uvedené [omissis] v mene DM a LR

PRVÝ KASAČNÝ DÔVOD

[omissis] [omissis]

[omissis] [omissis] [popis prvého kasačného dôvodu založeného na spotrebiteľskom práve, ktorý je pre prejudiciálne otázky irelevantný]

DRUHÝ (subsidiárny) KASAČNÝ DÔVOD

Napadnutému potvrdzujúcemu rozsudku sa vytýka, že sa v ňom rozhodlo, že z dôvodu preklúzie práv sú neprípustné námietky pána LR týkajúce sa súm, ktoré boli prevedené z účtu otvoreného v mene spoločnosti Groupe Central Automobiles na rôzne spoločnosti a že sa v ňom v dôsledku toho pánovi LP uložila povinnosť zaplatiť sumu 96 019,36 eura spolu s úrokmi v dohodnutej výške po 26. marci 2012 v dôsledku plnenia záväzku vyplývajúceho zo

solidárneho ručenia, ktorým je zabezpečené fungovanie bežného účtu [*omissis*] otvoreného v mene Groupe Central Automobiles;

Z DÔVODOV, ŽE LR tvrdí, že banka sa dopustila pochybenia tým, že bez povolenia vykonala prevody na tretie spoločnosti a že výška týchto prevodov sa musí odpočítat' od jej pohľadávky; Crédit Agricole naopak tvrdí, že ide o námietku, ktorá sa výhradne týka hlavného dlžníka, ktorú ručiteľ nie je oprávnený vzniesť, že výška jej pohľadávky bola s konečnou platnosťou stanovená v rozsudku Tribunal de commerce de Toulon (Obchodný súd Toulon) z 23. októbra 2012 a že v každom prípade SARL GCA s prevodmi súhlasila; prvý súd správne uviedol, že nešlo o námietku, ktorá sa výhradne týka dlžníka, ale o námietku, ktorá je vlastná dlhu a ktorú je ručiteľ oprávnený vzniesť voči veriteľovi; podľa článku L. 133–24 menového a finančného zákonníka mala SARL GCA k dispozícii 13–mesačnú prekluzívnu lehotu na spochybnenie týchto transakcií; aj keď táto lehota mohla byť 3. marca 2011 prerušená e-mailovou korešpondenciou, v ktorej konateľka spoločnosti SARL GCA požadovala informácie o týchto transakciách, nová 13–mesačná lehota začala plynúť od tohto dátumu; sporné prevody však boli spochybnené až na základe návrhov z 15. mája 2013 a preto došlo k preklúzii práv;

A Z PRIJATÉHO ODÔVODNENIA, ŽE LR subsidiárne tvrdí, že na tieto sumy má nárok spoločnosť CGA, ktorá je hlavným dlžníkom, pretože bankové prevody sa uskutočnili bez jej povolenia; až do roku 2011 bol kontrolou účtovníctva poverený FW; Crédit Agricole sa dopustila zmluvného pochybenia tým, že vykonala prevody bez písomného príkazu alebo písomného povolenia; vyzval banku, aby predložila celú účtovnú závierku a vypočítala zostatok na [predmetnom bankovom] účte [*omissis*] s prihliadnutím na zrušené prevody; LR stanovil výšku týchto prevodov na 94 123,26 eura; banka odpovedala, že ide o námietku, ktorá sa výhradne týka hlavného dlžníka, ktorú ručiteľ nemôže platne vzniesť; táto argumentácia nie je relevantná: LR sa zaručil pre prípad prečerpania predmetného bankového účtu; námietka sa tak netýka výhradne spoločnosti SARL GCA, ale týka sa tiež priamo ručiteľa; naopak banka Crédit Agricole správne poukazuje na to, že hlavný dlžník nespochybnil výšku súm, na ktoré má nárok, pred Tribunal de commerce de Toulon (Obchodný súd Toulon), ktorý mu uložil povinnosť zaplatiť sumy prečerpania, ktoré v súčasnosti spochybňuje LR [*omissis*]; navyše LR sa dovoľáva uplatnenia ustanovení občianskeho zákonníka, pričom fungovanie účtov upravujú ustanovenia menového a finančného zákonníka, konkrétnejšie článku L. 133-25 a článku L. 133-6-1; uvedený zákonník nestanovuje, že na vykonanie prevodu z účtu je potrebné poskytnúť písomné povolenie; tieto prevody sú uvedené na predmetných výpisoch z účtu, a to od roku 2008, v prospech spoločností ETRA FI, FLEX CALL, RF SOLUTION a AZUR CONSEIL; Crédit agricole predložila počas prejednávania šeky, ktoré vystavila DM, ktorá je konateľkou spoločnosti GCA, v prospech spoločnosti RF SOLUTION, v rovnakej výške ako sú prevody, voči ktorým v súčasnosti namieta LR; na základe posledného šeku vystaveného 1. apríla 2009 boli vykonané prevody v rovnakej výške a v rovnakých mesačných lehotách; hoci DM začala v marci roku 2011 klásť banke otázky prostredníctvom e-mailov, je nemysliteľné,

že by podnikateľ naďalej ponechal takéto prevody bez toho, aby mal o tom nejaké pochybnosti; v každom prípade spoločnosť mala spochybniť transakcie v lehote 13 mesiacov stanovenej v článku L. 133-25 menového a finančného zákonníka; námietky, ktoré v súčasnosti vznáša LR, sú z dôvodu preklúzie práv neprípustné; navyše Crédit Agricole neboli oznámené súvahy spoločnosti GCA, na základe ktorých by sa mohlo overiť, či platby uskutočnené v prospech spoločností, ktoré mali svojho účtovníka, nepredstavovali odmeny, ktoré sa odpočítali od nákladov tejto spoločnosti, čím sa znížil jej obrat, čo vyvoláva pochybnosti, ktoré potvrdzuje skutočnosť, že hoci tieto prevody boli uskutočnené v prospech spoločností, ktorých účtovníkom je FW, pán FW nebol stíhaný za to, že prijal tieto neoprávnené sumy; v dôsledku týchto skutočností je preukázané, že spoločnosť GCA dala svoj súhlas k prevodom, voči ktorým v súčasnosti namieta LR, a jeho žiadosť o kompenzáciu spolu s poskytnutým ručením bude zamietnutá; LR bude mať teda povinnosť zaplatiť spoločnosti Caisse Régionale Agricole Mutuel Alpes Provence sumu 96 019,39 eura spolu s úrokmi v dohodnutej sadzbe po 26. marci 2012 v dôsledku plnenia záväzku vyplývajúceho zo solidárneho ručenia, ktorým je zabezpečené fungovanie bežného účtu [omissis] otvoreného v mene spoločnosti SARL Groupe Central Automobiles;

1 °) KEĎŽE článok L. 133-18 menového a finančného zákonníka, ktorý poskytuje okamžitú náhradu za neautorizované platobné transakcie, na ktoré banku upozornil užívateľ, nebráni tomu, aby bola banke vyvolená zmluvná zodpovednosť okrem iného v prípade nesplnenia jej povinnosti overenia, či bol predložený dôkaz o škode, ktorá tým bola spôsobená; cour d'appel (odvolací súd) tým, že vyhlásil, že námietky pána LR týkajúce sa súm prevedených z účtu otvoreného v mene Groupe Central Automobiles na rôzne spoločnosti, sú neprípustné z dôvodu preklúzie práv, a rozhodol, že „LR sa dovoľáva uplatnenia ustanovení občianskeho zákonníka, zatiaľ čo fungovanie týchto účtov upravujú ustanovenia menového a finančného zákonníka“, pričom LP sa bez ohľadu na článok L. 133-18 menového a finančného zákonníka, ktorý sa týka neautorizovaných platobných transakcií, mohol dovoľávať zmluvnej zodpovednosti banky, porušil článok 1147 občianskeho zákonníka uplatniteľný na prejednávajúcu vec, teraz článok 1231-1 toho istého občianskeho zákonníka, a článok 1937 občianskeho zákonníka;

[omissis] [omissis] [zhrnutie druhej a tretej časti druhého kasačného dôvodu, založených na porušení procesných pravidiel, ktoré sú pre prejudiciálne otázky irelevantné]